

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Bilgisayar Kullanmaya İlişkin Öz Yeterlilik Algılarının İncelenmesi

Social Studies Teachers' Related To The Use Of Computers In Education Perception Study Of Self-Efficacy

İsmail Hakan AKGÜN

Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı

Muhterem AKGÜN

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü BÖTE Anabilim Dalı

Nihat ŞİMŞEK

Gaziantep Üniversitesi Nizip Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı

İlk Kayıt Tarihi:10.03.2014

Yayına Kabul Tarihi: 10.06.2014

Özet

Bu araştırma Sosyal Bilgiler Eğitimi öğretmen adaylarının eğitimde bilgisayar kullanmaya ilişkin öz-yeterlilik algılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 4. sınıf öğrencileri arasından rastlantısal olarak seçilen toplam 62 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanması aşamasında Sosyal Bilgiler Eğitimi öğretmen adaylarının eğitimde bilgisayar kullanmaya ilişkin öz-yeterlilik algılarının belirlenmesi amacıyla Arslan (2006) tarafından hazırlanan "Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-Yeterlilik Algısı Ölçeği" ile kişisel bilgilerini içeren bir demografik bilgi formu kullanılmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesinde frekans, t-testi ve ANOVA'dan faydalanılmıştır. Araştırma sonunda; Sosyal Bilgiler Eğitimi öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitime ilişkin öz-yeterlilik algılarının katılıyorum düzeyinde olduğu, cinsiyete, üniversiteye gelmeden önceki yerleşim yerine ve bilgisayara sahip olma durumuna göre istatistik olarak anlamlı farklılık göstermediği, bilgisayar kullanım yılına göre daha uzun süredir bilgisayar kullananlar lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: sosyal bilgiler eğitimi, bilgisayar, bilgisayar destekli eğitim, öz-yeterlilik

Abstract

This study Social Studies teachers' training on how to use the PC in order to determine the perception of self-efficacy were made. The research sample of Adıyaman University, Faculty of Education, Social Studies Teacher, who are studying in section 4 A total of 62 randomly selected students from class student poses . Data collection phase of Social Studies teacher candidates to use computers in the self - efficacy beliefs in order to determine Arslan (2006) prepared by the " Computer Aided Education Related Self-Efficacy Perception Scale " with

personal information, including demographic information form was used . In the analysis of the data collected , frequency, t-test and ANOVA were utilized . Result of he study Social Studies teachers' computer-assisted training on self- efficacy, good level as gender, age attend college before the settlement and having a computer case according to a statistically significant difference in the use of computers years, according to a long-time computer users in favor significant has been found to be noticeable

Keywords: *social studies , computer, computer aided instruction, self-efficacy*

1. Giriş

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda her toplumda ve neredeyse tüm alanlarda köklü değişiklikler meydana gelmektedir. Bilgi çağı olarak adlandırılan bu çağın en önemli özelliği, bilgi teknolojilerinin yoğun olarak kullanılmasıdır. Bilgi çağı, insanların bilgiye ulaşmak ve yaymak için ileri teknolojilere ihtiyaç duydukları bir çağdır. Bilgiye ulaşabilen, ulaştığı bilgiyi kendi yapısına uyumlu hale getirebilen ve buna yenilerini katabilen, bu bilgiyi yayabilen toplumlar ya da bireyler güçlü kabul edilmektedir. Bilgi ve teknolojinin bu kadar önemli olması ve toplumsal alanlarda yoğun olarak kullanılması her alanda olduğu gibi eğitim sisteminde de yapısal değişimleri gerekli kılan etmenlerin başında gelmektedir (Erişen ve Çeliköz, 2007).

1970'li yılların başlarında birçok ülkede eğitim hayatına giren bilgisayarların ülkemizde örgün eğitime girişine yönelik çalışmalar, 1984 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen “Yeni Enformasyon ve İletişim Teknolojisi” çalışmaları çerçevesinde 1100 adet bilgisayarın ortaöğretim kurumlarına alınması ile başlamıştır (Uşun, 2004). Günümüzde ise eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini yakalamak ve okullarımızdaki teknoloji ortamını iyileştirmek amacıyla Bilişim Teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme ortamlarında daha fazla duyu organına hitap edecek biçimde, derslerde aktif bir şekilde kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki tüm okullara etkileşimli tahta ve internet ağ altyapısı sağlanması ve tüm öğretmen ve öğrencilere tablet bilgisayar verilmesini amaçlayan Fatih projesi ile devam etmektedir. (MEB, 2013). Bilgisayarlar, eğitim sistemi içinde var olan öğretmen ve öğrencilerin rollerini, öğretme ve öğrenme yöntemlerini değiştirmiş ve öğretmenlerin en önemli yardımcısı olma noktasına ulaşmıştır.

Bilgisayar Destekli Eğitim (Computer Assisted Instruction: CAI), bilgisayarın bir öğretme makinesi şeklinde kullanılmasıdır. Öğretilecek ünite öğrenciye bilgisayar aracılığıyla sunulur ve öğrenci öğretim sunusu ile uğraştıkça öğrenme oluşur (MEB, 2013). Bilgisayarların öğrenme-öğretme ve okul yönetimi ile ilgili bütün faaliyetlerde kullanılması “Bilgisayar Destekli Eğitim” olarak tanımlanabilir. Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) denildiğinde eğitim-öğretim etkinlikleri sırasında eğitimi zenginleştirmek ve kalitesini yükseltmek için öğretime yardımcı bir araç olarak bilgisayarlardan yararlanılması anlaşılmaktadır (Demirel vd., 2001).

Bilgisayar Destekli Eğitimde başarının sağlanması hiç şüphesiz güçlü bir öz-

yeterlilik ile mümkündür. Bandura (1994) algılanan öz-yeterliliği insanların yaşamlarını etkileyen olaylarda o işi yapabileceğine dair inancı olarak tanımlamaktadır (Akt: Bandura; 2001). Kişinin farklı durumlarla baş etme, belli bir etkinliği başarma yeteneğine, kapasitesine dair inancı öz-yeterlilik kapsamındadır. Pintrich & Schunk (1995) eğitim araştırmaları ve özellikle akademik çalışmaların öz-yeterliliği artırdığını belirtmiştir (Pajares, 2003). Bunun yanında Wood & Bandura (1989) öz-yeterliliği yüksek olan bireylerin, analitik düşüncelerinin daha güçlü ve daha başarılı tasarım yapabilen kişiler olduğunu belirtmiştir (Akt: Bandura; 2009).

Eğitim-öğretim ortamında öğretmenlerin öz-yeterliliği öğrencilerin öğrenmesini etkileyen bir unsurdur. Becerilerine daha az güvenen bir öğretmene kıyasla daha fazla yeterliliğe sahip olan öğretmenler etkinlik planlama ve etkileşimler sayesinde öğrenciyi öğrenmeye daha çok sevk eder, öğrencilerin başarısı arttığında ise öğretmenin öz-yeterliliği artar (Schunk, 2009).

Bilgisayarların eğitim-öğretimin hemen her alanında ve günlük yaşamda çok yaygın olarak kullanılması şüphesiz öğretmenlerin de bilgisayar kullanma becerilerinin yeterli seviyede olmasını gerekli kılmaktadır. Bu nedenle üniversitelerde eğitim fakültelerinin tüm bölümlerinde bilgisayar dersleri bulunmaktadır. Bu bağlamda üniversitelerin sosyal bilgiler öğretmenliği eğitimi programına bakıldığında Bilgisayar-I (I. yarıyıl 3 kredi) ve Bilgisayar-II (II. yarıyıl 3 kredi) derslerinin okutulduğu görülmektedir.

“Sosyal Bilgiler, sosyal ve beşeri bilimleri vatandaşlık yeterliklerini geliştirmek amacıyla kaynaştıran bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde Sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji, din ve sosyolojinin yanı sıra beşeri bilimler, matematik ve doğa bilimlerinden kendine mal ettiği içerik üzerinde sistematik ve eşgüdümlü bir çalışma sağlar. Sosyal bilgilerin öncelikli amacı karşılıklı olarak birbirine bağlı bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumda, genç insanlara bilgiye dayalı ve mantıklı karar alabilme yeteneklerini geliştirmekte yardımcı olmaktır (NCSS, 1994:3).” Sosyal bilgiler dersi günümüzde ilk ve ortaokulların 4, 5, 6 ve 7. sınıflarında okutulmaktadır ve bu dersin tanımı ve içeriği incelendiğinde birçok bilimsel disiplinden beslendiği görülmektedir.

Bu nedenle gerek sosyal bilgiler dersinin hedef kazanımları ve içeriği, gerekse ülkemizde öğretim programlarının temelini oluşturan felsefenin bir gereği olarak sosyal bilgiler dersinin öğretimi sürecinde pek çok öğretim yöntemi, tekniği ve araç-gereci işe koşulmaktadır.

Sönmez (1996: 135-139) Sosyal Bilgiler dersinin hedef davranışlarını kazandırmada kullanılabilecek araç-gereçleri şu şekilde belirtmektedir; gerçek eşya, giysi ve kalıntılar, anıtlar, süs eşyaları, silahlar, paralar, yeryüzü şekilleri, çevredeki bitki ve orman örtüsü, yağışlar, sıcaklık, üç boyutlu modeller, güneş sisteminin basit modeli, maketler, televizyon, video, sinema, radyo, teyp, ses bantları, tepегöz, epidiyaskop,

projektör, kum masası, elektrikli dilsiz haritalar, plastik ya da kâğıttan maketler, oyuncaklar, bebekler, mankenler, küre, pusula, termometre, barometre, yağmur ölçüsü, rüzgar fırılacağı ve oku, saat, takvim, tarih ve coğrafya şeridi, haritalar, atlaslar, resimler, fotoğraflar, krokiler, planlar, grafikler, levhalar, kuklalar, birbirini izleyen resim seti (flaş kartlar), çizgi resimler, figürinler, afişler, kitaplar, ansiklopediler, dergiler, gazete kupürleri, prospektüsler, broşürler, kara tahta, pazen tahta (flannel board), manyetik tahta, bülten tahtası, cam ve beyaz tahta ile bilgisayarlar. Bu araç-gereçlerden eğitim-öğretim sürecinde en fazla kullanılanın bilgisayar olduğunu söylemek yanlış olmaz. Sözü edilen bu araçlar öğretmen tarafından etkili ve yerinde kullanıldığında araç-gereçlerin tamamı birden fazla duyu organını eğitim-öğretim sürecine dahil edeceğinden hem öğrencilerde öğrenme düzeyini hem de öğrenmenin kalıcılığını artırıcı etkiye sahiptirler.

Aktunç & Özçınar (2008) tarafından yapılan İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminin Eğitim Teknolojileri Açısından İncelenmesi başlıklı çalışmada Sosyal Bilgiler eğitiminde gelişen teknolojiye uygun olarak birçok araç ve gerecin kullanılabilmesi ve çoklu ortamların yaratılabileceği ancak; gerek okullarda araç-gereçlere erişim sağlanamaması, gerekse de öğretmenlerin bu araç gereçleri yeterli düzeyde kullanmayı bilmemelerinden kaynaklanan sorunlardan dolayı okullarda eğitim teknolojilerinden yeterince faydalanılamadığı sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda eğitim ortamlarında teknoloji ve bilgisayar kullanımına yönelik olarak öğretmenlerin BDE öz-yeterlilikleri önem taşımaktadır. Çünkü eğitimde teknoloji kullanımının yaygınlaştırılmasının en önemli etkenlerinden biri de BDE öz-yeterliliğidir ve bu çalışmanın, okullarda teknoloji entegrasyonu ile ilgili yapılacak düzenlemelerde etkili olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca konu ile ilgili yapılmış çalışmalara sonuç ve tartışma kısmında değinilmiştir.

Bu çalışmada bilgisayar destekli eğitimi gerçekleştirmeye yönelik öz yeterlik algısı incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının BDE'ye ilişkin öz-yeterlik algı düzeylerini belirlemektir.

Bu amaçla su sorulara cevap aranmaktadır;

1. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime yönelik öz yeterlilik algıları düzeyleri nedir?
2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime yönelik öz yeterlilik algıları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime yönelik öz yeterlilik algıları üniversiteye gelmeden önceki yerleşim yerlerine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime yönelik öz yeterlilik algıları bilgisayar kullanma yılına göre farklılaşmakta mıdır?
5. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime yönelik öz ye-

terlilik algıları bilgisayar sahibi olma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

2. Yöntem

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durum var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2007).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Sosyal Bilgiler Eğitimi öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise 2013–2014 eğitim-öğretim yılında Adıyaman Üniversitesi'nde öğrenimini sürdüren Sosyal Bilgiler Eğitimi 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde 4. sınıf öğrencilerinin seçilmesinin müfredata göre almaları gereken bilgisayar derslerinin tamamını, Eğitim Bilimlerine yönelik derslerin büyük kısmını almış olmaları ve Okul Deneyimi derslerinde eğitim ortamında bilgisayar kullanımına ilişkin sınırlı da gözlem ve tecrübe edinmiş olmaları etkili olmuştur. Bu araştırmaya 36'sı erkek ve 26'sı kız olmak üzere toplam 62 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	26	41,9
	Erkek	36	58,1
Üniversiteye yerleşmeden önceki yerleşim yeri	Köy	23	37,1
	İlçe	19	30,6
	Şehir Merkezi	20	32,1
Ne kadar süredir bilgisayar kullanmakta?	1-3 yıl	22	35,5
	3-6 yıl	13	21,0
	6-9 yıl	27	43,5
Kendine ait bilgisayarı var mı?	Evet	34	54,8
	Hayır	28	45,2

Araştırmaya Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden 62 kişi katılmıştır. Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin % 41,9'u kız, % 58,1'i erkektir. % 37,1'i üniversiteye gelmeden önce köyde yaşarken, % 30,6'sı ilçede % 32,3'ü şehir merkezinde yaşamaktadır. % 35,5'i 1-3 yıldır, % 21'i 3-6 yıl, % 43,5'i ise 6-9 yıldır bilgisayar kullanmaktadır. % 54,8'inin kendine ait bir bilgisayarı varken % 45,2'sinin kendine ait bir bilgisayarı bulunmamaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak Arslan (2006) tarafından geliştirilen “Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz Yeterlilik Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde öğrencilerin cinsiyet, bilgisayar kullanma süreleri, yerleşim yerleri gibi demografik özelliklerini belirleyen kişisel bilgi formuna, ikinci bölümde ise Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz Yeterlilik Algısı Ölçeğine yer verilmiştir. Ölçek formu, “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerini içeren beşli likert tipi maddelerden oluşmaktadır.

Ölçek 11 olumlu 9 olumsuz olmak üzere 20 sorudan müteşekkildir. Ölçeğin Cronbach alpha güvenirlik katsayısı .94 olarak bulunmuştur. (Arslan, 2006)

2.3. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 15 paket program kullanılmıştır. Ölçek yoluyla toplanan veriler SPSS programı ile çözümlenerek çizelgeleştirilmiştir. Analiz aşamasında frekans, ortalama, bağımsız gruplarda t-testi ANOVA testi ve anlamlı fark grubunu bulmak için Scheffe testi yapılmıştır.

3. Bulgular

Araştırma sonuçlarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları ne düzeydedir?

Tablo 2: Öz-yeterlilik İnancına İlişkin Puan Dağılımı

	N	Min.	Max.	\bar{X}	ss
Öz-Yeterlilik İnancı	62	1,90	4,95	3,44	.63

Araştırmaya katılan öğrencilerin aritmetik ortalamasının ($X=3.44$) “katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmen adaylarının cinsiyete göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algılarına ilişkin t-testi sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının cinsiyetlerine göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları t-testi sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p.
Kız	26	3.35	.63		
Erkek	36	3.51	.63	-.958	.342

Tablo 3'ten de anlaşılacağı üzere, hem erkeklerin ($\bar{X}=3.51$) hem de kızların ($\bar{X}=3.35$) BDEÖA'ları yüksek düzeydedir. Erkeklerin BDEÖA'larına ilişkin aritmetik ortalamaları kızlarınkine göre yüksek çıkmıştır. T-testi sonuçlarına göre, BDEÖA ($t=-.958$, $p>.05$) erkeklerin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin öz-yeterlilik algı düzeylerinin kızlarınkine göre daha yüksek olduğu, ancak cinsiyetler arasında istatistik olarak anlamlı fark görülmediği tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları Üniversiteye gelmeden önceki yerleşim yerlerine göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmen adaylarının üniversiteye gelmeden önceki yerleşim yerine göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları ANOVA testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Üniversiteye gelmeden önceki yerleşim yerlerine göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları ANOVA Sonuçları

Yerleşim Yeri	N	\bar{X}	ss	F	p.
Köy	23	3,3261	,63423		
İlçe	19	3,3605	,64970	1.853	.166
Şehir Merkezi	20	3,6675	,59167		

Tablo 4'den de anlaşılacağı üzere, hem köyde yaşayan ($\bar{X}=3.32$) hem ilçede yaşayan ($\bar{X}=3.36$) hem de şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin BDEÖA'ları yüksek düzeydedir. Üniversiteye gelmeden önce şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin BDEÖA'larına ilişkin aritmetik ortalamaları diğerlerine göre yüksek çıkmıştır. Yapılan ANOVA testi sonucuna göre, BDEÖA ($F=1.85$, $p>.05$) bulunmuştur. Yukarıdaki bulgular ışığında Üniversiteye gelmeden önceki şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin öz-yeterlilik algıları köyde ve ilçede yaşayanlara göre daha fazladır, ancak gruplar arasında istatistik olarak anlamlı fark bulunamamıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları bilgisayar kullanma yılına göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmen adaylarının bilgisayar kullanma yılına göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları ANOVA testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının bilgisayar kullanma yılına göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları ANOVA Sonuçları

Bilgisayar kullanma süreleri	N	\bar{X}	ss	F	p.	Anlamlı Fark
1-3 yıl	22	3,22	,64			
3-6 yıl	13	3,31	,48	3.84	.027	3-1
6-9 yıl	27	3,68	,62			

Tablo 5’ten de anlaşılacağı üzere, 1-3 yıl süre bilgisayar kullanan ($\bar{X} = 3.22$), 3-6 yıl bilgisayar kullanan ($\bar{X} = 3.31$) öğrencilerin ve 6-9 yıl süredir bilgisayar kullanan öğrencilerin ($\bar{X} = 3.68$) BDEÖA’ları yüksek düzeydedir. Gruplar arasındaki farkı test etmek amacıyla ANOVA testi yapılmış ve anlamlı fark ($p = .027$) bulunmuştur. Scheffe testi ile 6-9 yıldır bilgisayar kullanan öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları bilgisayarlara sahip olma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmen adaylarının bilgisayara sahip olma durumuna göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları t-testi testi ile analiz edilmiş ve sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının bilgisayara sahip olma durumuna göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz-yeterlilik algıları t-testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	p.
Evet	34	3,48	,73		
Hayır	28	3,39	,49	.606	.547

Öğretmen adaylarının, kendine ait bir bilgisayara sahip olan öğrencilerin Bilgisayar Destekli Eğitime ilişkin öz-yeterlilik algılarının ($\bar{X} = 3.48$) bilgisayarı bulunmayanlardan ($\bar{X} = 3.39$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonuçlarına göre, BDEÖA ($t = -.606$, $p > .05$) bulunmuştur. Yukarıdaki bulgular ışığında bilgisayara sahip

olma durumuna göre Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin öz-yeterlilik algıları arasında istatistik olarak anlamlı fark bulunamamıştır.

4. Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya katılan öğrencilerin aritmetik ortalamasına ($\bar{X}=3.44$) bakıldığında Sosyal Bilgiler Eğitimi öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime yönelik öz yeterlilik algılarının katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu alanda yapılan Arslan (2008) tarafından yapılan Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya Yönelik Tutumları ile Öz-yeterlilik Algıları Arasındaki İlişkiyi ölçmeye yönelik yapılan araştırmada da Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya ilişkin öz-yeterlilikleri iyi düzeyde ($\bar{X}=3.58$) tespit edilmiştir. Öğrencilerin bilgisayar ve internet teknolojilerine hayatın her alanında erişimlerinin kolay olması, okullarda bilgisayar derslerine yönelik derslerin verilmesi ve öğrencilerin çoğunluğunun uzun yıllardır bilgisayar kullanmalarının bunda etkili olduğu söylenebilir. Nitekim araştırma sonuçlarına göre % 43.5'i 6-9 yıldır, % 35.5'i 1-3 yıldır, % 21'i de 3-6 yıldır bilgisayar kullanmaktadır. Kutluca & Ekici (2010)'nin, Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutum ve Öz-yeterlilik Algılarının İncelenmesi'ne yönelik yapılan çalışmasında da daha uzun süredir bilgisayar kullanan öğrencilerin BDEÖA'nın daha yüksek olduğu ve uzun süredir bilgisayar kullananlar lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının BDE'ye ilişkin öz-yeterlilik algılarının cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde yapılan çalışmalarda bilgisayara yönelik öz-yeterlilik algılarının cinsiyete göre değişmediği saptanmıştır (Akkoyunlu & Orhan, 2003; Arslan, 2008; Baki ve diğerleri, 2008; Seferoğlu & Akbıyık, 2005; Kutluca & Ekici, 2010). Bu sonuçlar bu araştırmadan elde edilen sonucu destekler niteliktedir. Bunun yanı sıra daha erken dönemlerden başlayan ve üniversite eğitimi sırasında devam eden bilgisayar dersleri, okullarda bilgisayar laboratuvarlarının bulunması, internet kafelerin artması gibi imkânlar düşünülürse kız-erkek fark etmeksizin bilgisayar ve internete erişim olanaklarının arttığı ve sonucun beklenir nitelikte olduğu söylenebilir.

Diğer bir önemli sonuç ise, BDE'ye ilişkin öz-yeterlilik algısının Üniversiteye gelmeden önce şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin öz-yeterlilik algılarının köyde ve ilçede yaşayanlara göre daha fazla olduğu, ancak gruplar arasında istatistik olarak anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir. TÜİK (2013) verilerine bakıldığında kırsal kesimlerde evinde bilişim teknolojilerine ilişkin hiçbir aygıt bulunmayan hane oranı yalnızca % 6,3'tür. Bu veriler ışığında bilişim teknolojilerinin kırsal kesimlerde de yaygınlaştığı ve öğrencilerin kırsal kesimde yaşamasına bilgisayar ve internet erişimine sahip olması ve üniversiteye başladıktan sonra diğer öğrencilerle eşit şartlarda bilgisayar dersleri almaları ve bilgisayar ve internet teknolojilerine erişim imkanı bulmalarıyla açıklanabilir.

Araştırma sonunda öğretmen adaylarının BDE'ye ilişkin öz-yeterlik algılarının bilgisayar kullanım yılına göre daha uzun süredir bilgisayar kullananlar lehine farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Nitekim elde edilen bu sonuç, Aşkar & Umay (2001), Baki ve diğerleri(2008), Kutluca & Ekici (2010) ve Seferoğlu & Akbıyık'ın (2005) elde ettiği sonuçlarla paralellik göstermektedir. Bu sonuç; Bandura (1977)'nin yeni davranış kalıpları doğrudan deneyim yoluyla veya başkalarının davranışlarını gözlemleyerek elde edilebilir şeklindeki beyanını desteklemektedir.

Araştırma sonuçlarından birinde ise, BDE'ye ilişkin özyeterlik algısının bilgisayar sahibi olup-olmama durumuna göre değişmediği bulunmuştur. Bu sonuç, Kutluca & Ekici (2010) ile Yenilmez & Ersoy (2008) tarafından yapılan çalışmalarla paralellik göstermekte iken, Özçelik & Kurt (2007) bilgisayar öz-yeterlik algılarının bilgisayara sahip olma durumuyla değiştiği sonucuyla çelişmektedir. Bunun nedeninin kişisel bilgisayara sahip olunmasa da günümüzde bilgisayar ve internet teknolojilerine erişimin kolay olmasının etkili olduğu söylenebilir.

5. Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime yönelik Öz yeterlilik algılarını geliştirmek için;

- Üniversite eğitimi esnasında görülen bilgisayar dersleri artırılmalıdır,
- Tüm derslerde bilgisayardan daha işlevsel bir şekilde yararlanılmalıdır,
- Fatih projesi kapsamında dağıtılan tabletlerden öğretmen adaylarına da verilerek bilgisayar kullanma becerileri artırılmalıdır.
- Bilgisayar teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler öğretmenlere hizmet içi eğitimler yoluyla etkili bir şekilde aktarılmalıdır.

6. Kaynaklar

- Akkoyunlu, B. & Orhan, F. (2003). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BOTE) Bölümü öğretmen adaylarının bilgisayar kullanma öz yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2 (3), 86-93.
- Aktunç, E.& Özçınar, Z. (2008) İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminin Eğitim Teknolojileri Açısından İncelenmesi, International Educatioanal Technology Conference, Eskişehir.
- Arslan, A.(2006). Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Öz Yeterlilik Algısı Ölçeği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Bolu.
- Arslan, A. (2008). Öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitim yapmaya yönelik tutumları ile öz-yeterlik algıları arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (24), 101–109.
- Aşkar, P. & Umay, A. (2001). İlköğretim matematik öğretmenliği öğretmen adaylarının bilgisayarla ilgili öz-yeterlik algısı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1–8.
- Baki, A., Kutluca, T. & Birgin, O. (2008). *Matematik öğretmeni adaylarının bilgisayar destekli eğitime yönelik öz-yeterlik algılarının incelenmesi*. VIII. International Educational Technology Conference Bildiriler Kitabı, 6–9 May, 77–81, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

- Bandura, A.(1977).*Social Learning Theory*. http://www.jku.at/org/content/e54521/e54528/e54529/e178059/Bandura_SocialLearningTheory_ger.pdf Erişim Tarihi: 14.01.2014.
- Bandura, A. (2009). *Corsini Encyclopedia of Psychology*. Published Online: 30 JAN 2010 DOI: 10.1002/9780470479216.corpsy0836
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S. Yağcı, E. (2001). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Erişen, Y. & Çeliköz, N. (2007). *Eğitimde Bilgisayar Kullanımı*. (Ed: Demirel, Ö. & Altun, E.), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- http://www.meb.gov.tr/belirligunler/internet/bt/bilgisayar_destekli_egitim.htm (Erişim Tarihi.: 25.12.2013)
- <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6> (Erişim Tarihi: 30.12.2013.)
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kutluca, T. & Ekici G. (2010). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutum ve Öz-yeterlilik Algılarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 38: 177-188 [2010]
- National Council for the Social Studies (1994), Curriculum Standards for Social Studies, United States of America.
- Özçelik, H. & Kurt, A. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayar öz-yeterlilikleri: Balıkesir ili örneği. *İlköğretim Online Dergisi*, 6 (3), 441–451.
- Pajares, F. (2003). *Self-Efficacy Beliefs, Motivation, and, Achievement in Writing: A Review of the Literarute, Reading & Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*, 19:2, 139-158, DOI: 10.1080/10573560308222
- Schunk, D. H. (2009). Learning Theories An Educational Perspective. (Çev: Muzaffer ŞAHİN), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Seferoğlu, S. & Akbıyık, C. (2005). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayara yönelik öz-yeterlilik algıları üzerine bir çalışma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 19, 89–101.
- Seferoğlu, S.S. (2007). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Sönmez, V. (1996), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Yenilmez, K. & Ersoy, M. (2008). *Matematik Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya Yönelik tutumları*. 8. International Educational Techonolgy Conference. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Uşun, S. (2004). *Bilgisayar Destekli Öğretimin Temelleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

EXTENDED ABSTRACT

In almost every area of computer education and widely used in daily life of teachers without a doubt that an adequate level of computer skills are required. Therefore, in all the departments of education faculties in universities include computer courses. In this context, social studies teacher education programs of universities considering the PC-I (First semester, 3 credits), and PC-II (II 3 credits per semester) courses taught seen.

Social studies, social sciences and humanities to develop competencies that integrate citizenship is a workspace. School programs in the social sciences, anthropology, archeology, economics, geography, history, law, philosophy, political science, psychology, religion and sociology, as well as the humanities, mathematics and natural sciences, self-goods content that the systematic and coordinated operation. Social Studies The primary objective interdependent world, cultural diversity in a democratic society, young people informed and logical decision-making skills to develop is to help (NCSS, 1994:3). "Social studies classes nowadays primary and secondary schools 4, 5, 6 and 7 classes are taught and examined in this course description and content feeds from many scientific disciplines, it is seen that.

Methods: *Quantitative research methods in the study of the screening model was used. The universe of study, students constitute Social Studies Education. The sample in the 2013-2014 academic year, continuing education at the University of Adiyaman 4 Social Studies Education class consisted of students.*

Purpose of the Study: *This study Social Studies teachers' training on how to use the computer self-efficacy was conducted to determine the perceptions.*

Findings and interpretation: *Education of students who participated in the research for Computer Aided levels of self-efficacy perception ($X = 3.44$) were found to be at the level of agree. T-test results, according to the BDEÖ A ($t = -.958$, $p > .05$) men's Computer Aided Education Regarding self-efficacy perception levels for daughters than those with a high, but between the sexes statistically significant differences have been observed have been identified. Both living in the village ($X = 3.32$) and living in the county ($X = 3.36$) as well as students living in the city center for computer-aided slope is a high level of self-perception of nativism. Before coming to college students living in the city center for the arithmetic average has been found to be higher than others. Computer usage by year, 1-3 years use computers ($X = 3.22$), 3-6 years use computers ($X = 3.31$) students and students who use computers that are 6-9 years ($X = 3.68$) Computer-assisted incline towards self-sufficiency perception is high. To test the difference between groups according to the results of Scheffé test 6-9 in favor of students using computers for years has been determined that there are significant differences. Teachers' own students who have a computer self-efficacy perceptions related to Computer Assisted Instruction ($= 3.48$) than in those without computer ($= 3.39$) was higher than seen. According to the t-test, to BDEÖ ($t = -.606$, $p > .05$). In light of the above findings, according to the state having a computer self-efficacy related to Computer Aided Education statistically significant difference was found between perception.*